

sagrađenog na ruševinama velikih priča, razbijene sigurnosti i jednoznačnosti.

Zadatak sociologije jest da se mijenja ukoliko želi spoznavati i komentirati društvenu promjenu. Administrativna sociologija postaje antikvarijat industrijskog društva i namjesnik institucija koje su zastarjele. Kada je društvo samokritičko, nekritička sociologija postaje pogrešna, a kritička konformistična. Potrebno je pronaći kritiku kritike, zaključuje Beck.

Marija Geiger

SOCIOLOŠKI KONGRES Globalizacija i hrvatsko društvo

Zagreb, 16. i 17. studenoga 2001.

Nakon četverogodišnje stanke od posljednjih *Dana Rudija Supeka*, Hrvatsko sociološko društvo organiziralo je kongres na temu globalizacije i hrvatskog društva, koji je održan u prostorijama Stare gradske vijećnice 16. i 17. studenog ove godine.

Kongres je okupio tridesetak znanstvenika s područja sociologije i srodnih znanosti. Izlaganja su većinom bila na engleskom jeziku, dok je u slučajevima izlaganja i diskusija na hrvatskom inozemnim izlagačima bilo omogućeno simultano prevođenje na engleski jezik. Formalnu konstrukciju kongresa činilo je sedam tematskih blokova vezanih uz različite aspekte globalizacije, omeđenih vremenski ograničenim raspravama o izloženim radovima.

Pozdravne riječi predsjednice **HSD**-a dr. Davorke Matić popraćene su uvodnim govorom, koji je održao predsjednik Gradske skupštine dr. Velimir Srića.

Prvi blok, čija je tema bila općenito *globalizacija*, otvoren je izlaganjem dr. Keitha

Doubta o pitanju legitimnosti u Hardtovu i Negrijevu "Carstvu". Pesimističnu prognozu hrvatske budućnosti saopćio je dr. Branko Horvat, osvrćući se na pozitivne i negativne aspekte globalizacije i s finalnom konstatacijom da se Hrvatska nalazi u krizi dubljom i dužom nego što je bila svjetska ekonomska kriza 1930-ih. Temeljne odrednice kapitalističke kulture, globalne kulture i globalizacije približila nam je dr. Snježana Čolić, dok je dr. Branka Mraović postavila pitanje je li na pomolu nova velika naracija. Dr. Antun Šundalić priključio se pak potrazi za odgovorom za globalizaciju ili protiv globalizacije, s namjerom opravdavanja toga razilaženja.

Istovremeno, u drugoj dvorani bavilo se sličnim problemom — *Hrvatska u globalnom okruženju*. Izlaganjem dr. Dimitrija Sergejeva u odnos su dovedeni procesi globalizacije i razvitak Hrvatske, kao i obrazovanje u hrvatskom društvu u sljedećem izlaganju, dr. Šime Pilića. Potom su prikazani rezultati istraživanja stavova studenata (Šumarskog i Veterinarskog fakulteta) prema globalizaciji u Hrvatskoj, koje su provele dr. Anđelka Šajković i Konstanca Korenčić Kampl. Drugi blok završava radom mr. Marina Perkovića, koji se osvrnuo na utjecaj globalizacije na zaštićena područja.

Nakon pauze za ručak slijede 3 uzastopna bloka izlaganja. Počevši sa temom *Ljudi u kretanju: migracije, socijalna isključenost*, nastavljajući se temama *diskriminacija; globalizacija i mediji* te završavajući sa *socijalnim aspektima globalizacije*.

Osvrt na migraciju i samozapošljavanje u doba migracije predstavila je u svom radu dr. Aleksandra Alund. Prijedlog sistematizacije podtema koje se tiču globalizacije predložio je dr. Milan Mesić, a to su: a) obujam recentnih međunarodnih migracija; b) diverzifikacija i fluidnost migracijskih tokova; c) međunarodne migracije i kriza (nacionalnog) državljanstva; d) globalizacija znanosti i obrazovanja — *brain drain vs. brain gain*; i e) dijasporske zajednice i novi grupni identiteti. "Kakva vjera u Europu? Migracije, društvena isključenost i državljanstvo u dvojnoj krizi socijalne države i nacije", rad dr. Carl-Ulrika Schierupa odlično se je nadovezao na svog prethodnika.

Zbog poteškoća s tehnikom, dr. Aleksandar Štulhofer nije održao svoje predavanje o globalizaciji seksualnosti, s naglaskom na organiziranu seksualnu trgovinu u Hrvatskoj, u prethodnom bloku, nego u sljedećem, koje je bilo posvećeno *medijima*. Grupa autora (mr. Marcus Leaning, mr. Mirko Petrić, dr. Inga Tomić-Koludrović, Ivica Mitrović) obilježila je tu temu izlažući o novim medijima i novim političkim prostorima u Hrvatskoj, identitetima na *mreži* koji uključuju rodne i nacionalne stereotipe na glavnim komercijalnim hrvatskim mrežnim stranicama, te o tranziciji od javne sfere do stranog monopola, osvrćući se na internet u Hrvatskoj u devedesetima.

Zbog natrpama i prilično iscrpljujućeg rasporeda prvoga dana skupa (do promjena u programu došlo je u posljednji čas), dr. Predrag Bejaković odustao je od svoga izlaganja o nejednakosti i novom siromaštvu u svijetu i Hrvatskoj podijelivši preostalim slušačima pisane materijale. Raspored nije obeshrabrio Krešimira Peračkovića, koji je vrlo sažeto prikazao sigurnost zaposlenja u globalnom okruženju. Analiza strukture socijalnih troškova te najnovije promjene u obiteljskoj politici i mirovinskom sustavu (dr. Siniša Zrinščak, dr. Vlado Puljiz), uz poticajnu diskusiju, zaključila je prvi dan kongresa.

Drugi dan simultano su se odvijala posljednja dva bloka izlaganja. Tema prvoga bloka bila je *Globalizacija i hrvatski identitet*, s pet izlaganja. U prvome, evoluciju kulturnog identiteta od "nacionalističkog" do "europaističkog" u Hrvatskoj i Slovačkoj na prijelazu u 21. stoljeće izložila je dr. Sharon Fisher. Dražen Šimleša posvetio je pozornost zastupnicima i protivnicima globalizacije u Hrvatskoj s detaljnom analizom njihovih manifestnih i latentnih izražavanja stavova prema tom procesu, dok je dr. Toshiya Ueno postavio preliminarne teze o translokalmom u političkim i kulturnim scenama. Na pitanje što znači imati identitet i kako se može odgovoriti na pitanje "Tko se boji krize hrvatskih identiteta?" odgovorio je dr. Ivo Paić, a povezanost globalizacije i hrvatskog identiteta nastavio je razlagati i dr. Nikola Skledar.

Globalizacija, demokracija, civilno društvo, nacionalni suverenitet naziv je sedmog,

posljednjeg bloka. Proces globalizacije i legitimitet razvitka civilnog društva u Hrvatskoj (dr. Gojko Bežovan) predstavlja rezultat međunarodnog komparativnog istraživanja čiji su ciljevi bili procjena zdravlja civilnog društva uz pružene indikatore njegove jakosti i slabosti, odnosno procjena utjecaja i potencijalnog doprinosa civilnog društva općenito i u posebnim područjima razvitka. Dr. Ivan Kuvacić objasnio je suodnošenje autoritarosti i demokracije, dok se dr. Vjeran Katunarić zapitao odumire li država — što je inače stara tema različitih ideologija. Da globalizacija i njezini prateći procesi doprinose postupnom demografskom slabljenju i političkom dekonstituiranju Hrvata u Bosni i Hercegovini razjasnio je u svom radu dr. Božo Žepić. Jack Petri i dr. Alex J. Bellamy održali su posljednja dva izlaganja. Prvo je bilo o promjenjivosti savezništava, a drugo o civilno-vojnim odnosima, te o europskoj sigurnosnoj zajednici u Hrvatskoj; postojanje te zajednice briše granice između onoga "unutra" i onoga "izvana", odnosno između unutrašnje i vanjske politike.

Završetak kongresa obilježilo je predstavljanje dviju knjiga: zbornika *Globalizacija i njene refleksije u Hrvatskoj*, koji je uredio Matko Meštrović, te *Skeptična generacija: životni stilovi mladih u Hrvatskoj*, autorica Inge Tomić-Koludrović i Anči Leburić.

Blizu dvije stotine sudionika i mnoštvo različitih pristupa mnoštvu različitih aspekata globalizacije jasno kazuju da je fenomen globalizacije duboko zahvatio hrvatsko društvo, te da mu se obraća dužna pažnja. Skup je mogao jedino osloviti jedan tako velik i složen kompleks — još uvijek nedovoljno istražen (u Hrvatskoj) da bismo sa sigurnošću mogli ustanoviti njegove implikacije za hrvatsko društvo u cjelini kao i za njegove pojedine segmente.

Margareta Gregurović